

NAGYVÁRAD

Aranyeseti ár: Vidéken egy hora 50 lei.
Nagyváradon: egy hora 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

A nadabi diadalkapu

Szeretem a pompát, a kivilágítást, a tűzket, az ünnepeket. Szeretem a ötleteket és szeretem ha az emberek zokra szóló monumentumokkal örök nagy emberi alkotások emlékeztet. Szeretem az eszme, az emberi munka megcsülését bronzban, írásban, bazalt nagy hófehér márványpiramisokban, egyiptomi gulákat, a római diadalív a párisi Vendome-oszlopot.

Szeretetteljes elfogódással olvastam a egy aradi lapban az ottani megyei igazgatási bizottság legutóbbi üléséről tudósítás itt következő töredékét:

„Ezután Rozvány Pál mérnök a ténynek méltatására, hogy az ujoncsatolt területeken első ízben a megye épített az állam, a kisjenő-szalontai vonalat, javasolja: emeljen a megye oszlopot Nadabon ott, ahol az új vonalnak az arad-csanádi vasutvonal való elágazása kezdődik. A mérnök ennek az emlékoszlopnak felállítását és fél millió leibe kerülne, amely előteremtése sem az állam, sem a közvélemény áldozatkészsége folytán nem reális, éppen ezért egyéb kényszerítő eszköz figyelembevételét ajánlotta a bizottság. Így mindenekelőtt az Aradról Nagyváradra jegyet váltó utasokkal a jegy kívül még 10 leit kell befizettetni, továbbá hasonlóképpen meg kell adózni a szállítást is. A megye közigazgatási bizottsága elvben elfogadta a mérnök javaslatát, amely szerint két és fél évre volna meg a három és fél millió lei előteremtése és egy bizottságot választott a terv teljes kidolgozására és keresztülvite-

lám-lám — dörzsöltem elégedetten kezemet — ez a Rozvány Pál mérnök érti a dít, hogyan kell nemcsak a polgárokat utazóközönséget az építómunka tiszteletére szuggérálni, hanem a magás kor generációját is fokozni abban az reményben, hogy mentől több közlekedési úteremtsen az arad-nagyvárad vonal kiadására. Ez a Rozvány Pál mérnök indírt diplomáján kívül pszichológiai aprátust is érdemelne. Kétségtelen tény, hogy az a negyedfél milliós obelisz Nadab piacán akkor is hirdetni az alkotó munka dicsőségét, amikor arad-aradi vonal töltéseit a kegyetlen esőzések végérvényesen elmosnák, ahogy ennek közeli eshetősége máris látni abból az éppen ma érkezett értesítésünkből, hogy az állandó töltéscsúszások következtében ezen vonalon a vonatok csak igen nagy késésekkel képesek a forgalmat lebonyolítani. Mondom, a századokbanyúló oszlop reliefjei minden bizonnyal ott fogják domborítani azokon a vasut tervezőit, építőit, vagy inkább azok nevei lesznek márványba vésett alapzatán, akiknek koncepciójából az arad vasut megszületett. S a teremtetők dicsőítő megörökítések mindegyikénél hatásosabb eszközeivé válhatnak azok, hogy a kormányok urai mentől buzgóbban folytassák az alkotó munkát.

A mérnök úrnak kétségtelenül igaza van azzal a hároméfmilliós oszloppal, de talán még inkább igaza van javaslatának addig

a pontjáig, mely három és fél millió lei összegyűjtését célozza a vasuti jegyekre való tíz leies ráfizetésekkel. Csakugyan, aki száz-százhusz leit fizet a Nagyvárad-Arad közötti menetdíj fejében, nyugodtan adhat ráadásul még újabb tíz leit.

Csakhogy ebből a szép pénzből sokkal tartósabb emléket emelne az, aki nem egybenyúló szobrokat leplezne le, hanem a már-már nagyon rossz hírnévnek örvendő pályatestet megerősítené. A legkomolyabb román közgazdasági lapoktól a Szalontai Lapokig kúvikolják riportok és cikkek az arad-nagyvárad vasut bekövetkező aláomlását. A Fekete- és Fehér-Körösök gyengeszerkezetű gerendahidjain az utasok reszketnek és verejtékeznek, mikor a vonatok lépésben átmerészkednek.

Kulturadó helyett önkéntes egyházi adózás

A királyhágómelléki kerület közgyűlése

A királyhágómelléki református egyházkerület tegnap délelőtt tartotta közgyűlését Nagyváradon. A kerületi gyűlés elnökei Széll György nagybányai esperes és Babos János tanácsbíró voltak. A népes gyűlés legfontosabb tárgya a kulturadó körül forgott, amiről nemrégiben, az érsegi melléki református tanítóknek egy Sulyok István püspökhöz intézett fizetési felemelési kérvénye alapján a „Nagyvárad” is részletesen megemlékezett.

Mielőtt azonban a református egyház és felekezeti élet legközelebbi jövődjére kiható fontos kérdésben a kerületi gyűlés döntést hozott volna, egynehány más ugyancsak vitális érdekeket érintő kérdés került megbeszélésre. Így nemrégiben miniszteri leirat érkezett a kerület vezetéséhez. A leiratban az áll, hogy a kormány csak akkor fogja az egyházkerület megalakulását a püspökség felállítását elismerni, ha a vallásügyi törvényjavaslat már keresztülmegy a parlamenten. A kerület elhatározta, hogy még egyszer feliratban fordul a minisztériumhoz és kérni fogja, hogy függetlenül a törvényjavaslat sorsától már most engedélyezzék a megalakulást, mert az egyházi szervezetlenség folytán máris súlyos visszaesések tapasztalhatók a vallásosság terén.

Ismeretes, hogy mintegy félévvel ezelőtt az istentiszteleteken való himnuszéneklést megtiltották a református egyháznak. Jóllehet azonban a himnusz a templomokban már nem éneklék, a tiltórendeletet a minisztérium most megismételte. Ebben a kérdésben a közgyűlés ugyancsak felirattal fordult a kormányhoz, kifejtve, hogy végleges intézkedés joga, minthogy egyházi szertartást érintő kérdésről van szó, tulajdonképpen a zsinatot illeti. Erre való tekintettel is kéri a zsinat a legelőbbi összehívását. Több az elemi és középiskolákat tanyázó miniszteri leirat zárt ülésen nyert elintézését.

Ezek után került sor a kulturadó megvitatására, melynek előadója Nagy Vilmos tanítónőképezdei igazgató volt. Az eredeti kulturadó javaslat az eddigi husz leies fejenkénti járulékoknak harminc leire való fölemelése mellett kívánta a kerület határozatát. Ezt a javaslatot főként arra való tekintettel, hogy az érsegi melléki feleke-

zetem én a mérnök úr előrelátását abban az irányban is, hogy hiszen ha a nadabi emlékoszlopot előrelátólag már ma leleplezzük, akkor egy később bekövetkező vasuti katasztrófa esetén ugyanezt az obeliszket egyszerű átkereszteléssel a leendő szerencsétlenség áldozatai számára síremlékké nevezhetjük ki, ami mindjárt megtakarítást jelent. Mégis... esetleg... szerény ellenvéleményként bátorodom megtenni a javaslatot, fordítsuk azt a három és fél milliócskát ezuttal vonalíavítás költségeire. S majd ha elérkezik a kor, amikor teljes biztonság érzetével ülhetünk a nagyvárad-aradi vonatra, ám jöjjön az obelisz, jöjjön az oszlop és diadalkapu!

(—).

zeti tanítók képviselőtestülete nemrégiben energikus hangú beadványban követelte a hetes bizottságtól, hogy a tanítóság számára helyzetét mielőbb gyökeresen szánják, az egyházkerületi közgyűlés már-már megszavazta. Utolsó percben azonban energikus ellenvélemények merültek fel az adófelemelés eszméjével szemben. Általában az a vélemény alakult ki, hogy az eddigi husz leies kulturadó befolyása nincs kellőképpen biztosítva. Sulyok püspök idevonatkozólag felhívja a közgyűlés figyelmét oly irányban, hogy hassanak oda, hogy az esperesi kar ne viselkedjék passzíve a presbiteriumokkal szemben, amikor azok nem akarják fizetni a kerület által reájuk rótt kulturadót. Vannak egyházközségek, úgymond, melyek arra hivatkoznak, hogy iskolák nélkül állanak, tehát egy ujonnan felállítandó vagy visszaállítandó iskola céljaira tartják vissza a kulturadót. Más egyházközségek viszont hivatkoznak a lélekszámban repatriálás, vagy más okok folytán beállott apadásra hivatkoznak s kéri, hogy az 1910. évi népszámlálás adatai alapján reájuk kivetett adóösszeget a kerület szállítsa le. Ezeket a kérelmeket az egyházak érdekeik veszélyeztetése nélkül tekintetbe venni nem lehet. Utal itt a püspök mint előjáró jó példára, hogy Nagyváradon az 1910. évi népszámlálás adataihoz viszonyítva háromezzerrel apadt a reformátusok lélekszáma, ami a husz leies fejenkénti adó alapján hatvanezer lei adótöbbletről való gondoskodás terhét jelentik az egyházra, de ezt a terhet a nagyvárad reformátusok készséggel vállalják.

Szabolcska Mihály szólt fel ezután: Sok szó el fog még folyni míg a kulturadó végleges formáját megállapítják a lélekszám apadást tekintetbe nem venni, addig is képtelenség. Fölhozza példaként a saját temesvári esperességét, ahol 1910. óta 5300-ról 3200-ra apadt a hívek száma. Tekintetbe kell venni, hogy ezeknek a híveknek legnagyobb része szervezett munkás, akik nincsenek abban a helyzetben, hogy a felemelt kulturadót fizethessék. Azokról, akik az adófelemelést mindenáron keresztül akarják hajszolni, egy szóval: a hiányos jut eszébe a költségesnek. A huszmaximáló bizottságok előtt feltűnt egy hangos fogyasztó, aki mindenáron

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

23. december 15.

A jövő évre marad a magyar kölcsön tárgyalása

Párisi jelentések szerint a pénzügyi bizottság pénteken tárgyalta a magyar kölcsönt. Optimisták szerint keddre már a tanács is foglalkozhat vele. A pesszimisták szerint esetleg a Népszövetség jövő évi üléséig a kára marad a végleges elhatározás.

Bethlenék nagy erővel törekednek a döntést kiprovokálni. Benesék azonban akadályt gördítenek. Így például

a kölcsön 20 százalékát jóvátételre akarják fordítani, ami elfogadhatatlan.

Anglia teljes sulvával a kölcsön mellett van s remélhető az ellentétek eloszlása. De nincs kizárva, hogy a kölcsön még a jövő év elején Genfben kerül újabb tárgyalásra.

A pénzügyi bizottság ülésén Magyarizagot Bethlen és Kállay képviselték. Bethlen meglátogatta Brantingot, a népszövetségi tanács elnökét.

A tárgyalások biztató mederben tartanak. Poincaré a népszövetségi tanács tagjának villásreggelit adott.

Glatter Gyula festményének csodájára

most a közönség a Katholikus Köri nemzetközi képzőművészeti kiállításán. A nagy magyar művésznek csodálatos vásznát spánországi látogatása alatt festette, amikor egyidőben Zita exkirálynénak portráját is festette. Mélységes tanulmányt, pompázó színeket ragyogtat ez a festmény. Művészi értékben és bravúros megkezelésben méltó párja a kiállításnak a új Csók kép. Glatter spanvol öregasszonya mellett. Nyilassy Sándor olyan alakítással reprezentálja nagy hírét, tudását ezen a kiállításon, amely ennek híres mesternek nimbuszát — ha lehet — még fokozza. Eseménye a tárlat új és színes képeinek Wolff díjat nyert női portréja és az igazi, ihletett művészet erejével hat egy Párisban élő magyar piktorra: Bálintnak két pasztelles női alakja: csupa finomság, a konvenciókkal való meg nem esküvés és páratlan rajztudás jellemzi a végtelenül szubtilis műremeket.

Természetesen a régi startban állnak a leggyőző erejével és tudásának fejedelmi nagyságában. Iványi-Grünwald és Kaiona Nándornak hatalmas, muzeális vásznai. Czencznek ragyogó araja a festészetben, Pentelei-Molár és Romek fölfedezésre nem szoruló bravúros csendéletei. A nagy mesterek, mint: László Fülöp, Bihari Sándor, Cherner, a ragyogó és csodálatos Spányi mellett az elismert jó márkák: mint Edvi Illés, Bosznay, Magyar-Manheiser, Heyer, a nagyszerű állatfestő, a rangulatos Kacziány és egy régi elismert festőművész: Balla Frigyes műve-

szete dominálja a sokáig emlékezetes nagy sikerű kiállítást, mely vasárnap este visszavonhatatlanul bezárul.

Osváth Kálmántól Tessitori Noráig

Válasz Tabéry Géza „Püspöktől a konferansziéig” című, november 28-án megjelent cikkére

Haldoklással, indolenciával, lelkiismeretlenséggel és a lelki nyomorúság minden szegényével verte arcul Tabéry Géza fentjelzett cikkében a nagyváradi keresztény magyar társadalmat azért, mert nem jelent meg Osváth Kálmán marosvásárhelyi író előadó estélyén. Nagyon szerencsétlennek tartottam a cikk minden beállítását és momentán csak azért nem válaszoltam, mert tudtam, hogy rövidesen el fog jönni az alkalom, mikor tények fogják meggyőzni magát Tabéry Gézát is arról, hogy kár volt elhamarkodottan, minden diplomatikus meggondoltság nélkül csóvát dugni a keresztény magyarság és a zsidóság anélkül is keserűségek gyűnyagával túltömött szekerének hasadéka közé. Akkor szóbelileg megnyilvánított véleményem szerint meggondolatlanlansággal volt tele az a bomba, amelybe három legymástól teljesen távol álló dolgot: Ciorogar püspök mély bölcsességgel telített szavait, a zsidóság-
nak a magyar kultúráért való vergődő harcát és Osváth Kálmán csevegését összegyúrva, mérges szavak ekrazitájával feleresztve: belelőtt a magyarságnak iskola-kérdéstől, agrár-gondoktól, munkanélküliek panaszától, vonagló testébe.

Vártam. Nem is gondoltam arra, hogy két hét alig pereg le és megfellelnek a nagyváradi közönség előtt egy asszony, aki a világirodalomban is elismert magyar költők gyöngyeit hozza magával és — választ a Tabéry cikkére.

Tessitori Nóra művészasszony szerdai szavallóestélyén a közönség megtöltötte a Kereskedelmi Csarnoknál kétszerte nagyobb Katk. Körbeli nagytermet. És ez a közönség a nagyváradi keresztény magyar társadalom színe-java volt. Ellenben, és ime az eredménye cikkednek Tabéry, alig láthatatl ott néhány zsidó vallású embert, néhányat azok közül, akik vagy nem olvasták el cikkedet, vagy kulturájuk színvonala felette áll minden kicsinyességen, mikor irodalomról, művészetről van szó.

„Nem vett ahoz sem fáradságot a nagyváradi keresztény magyarság — irod. nyáladzó keserűséggel, — hogy a saját ügyének temetésén a halotti beszédet meghallgassa!” Istenem, mennyi halotti beszédben volt része 1914 óta az erdélyi magyarságnak, mennyi halottja van és ha csak ez volt a baj Tabéry Géza, igazán gyöngé és hivatlan pap arra pont Osváth Kálmán.

Hát ki ez az Osváth Kálmán?

De mielőtt erre felelnék, előbb felteszem azt a kérdést, mit hozott magával Tessitori Nóra és mit hozott Váradra Osváth Kálmán?

Tessitori Nóra hozta Petőfit, Adyt, Babitsot, hozta a ma élő erdélyi költőknek néhány reprezentáns versét, mint a Kádár Imre gyönyörű Patak partjain című költeményét és közte a tiedet is Tabéry. És hozta istenáldotta nagy előadó művészetét, mellyel a lelkekbe ülteti át a költő lelkét, ki-gyöngyözött isteni poézisét.

És mit hozott Osváth Kálmán? Hozta egyedül és kizárólagosan, soványan és mérgesen: Ön-magát. Osváth Kálmánt.

Kedves Gézám, volna-e bátorságod gondolatban

bár, a csillagokban írott Petőfi és Ady nevét a mérleg egyik serpenyőjébe és Osváth Kálmán nevét a másik serpenyőbe dobni mérlegelésre!

De láttad ugye, hogy a keresztény magyar közönség ezernyi gondja, bűja, közepette elment meghallgatni a magyar irodalom jeleseit, elment meghallgatni az erdélyi költőket háromszor, ötször annyit áldozva, mint az Osváth estély 20 lejes belépő díja. És ott lett volna a magyar zsidóság is, mint ahogy mindenkor ott volt, mikor Petőfiről-Adyról, irodalomról, művészetről volt szó, de...

De — nem keresem most az okokat, fájnak, majd elmúlnak, akik lélekben velünk voltak, velünk maradnak, csaláncsípések nem idegenítik el egymástól végkép azokat, akik egy — anyatejen nevelkedtek föl, mint ahogy testvérek nézeteltérése nem érinti az anya közös szeretetét.

De lássuk Osváth Kálmánt, akiért Tabéry Géza oly gyorsan en garde-ba vágta magát a keresztény magyarsággal szemben. Föltétlen föltételezem Tabéryről, hogy nem a barátság és szánalom váltotta ki belőle ezt a pózt és nem is szimpátiakeresés valamelyik feldicsért félnél, hanem maga az irodalom, melynek markáns képviselőjét véli látni Osváth Kálmánban.

Felfogás dolga. És engedje meg Tabéry Géza nekem s a velem együtt érző és gondolkodó, az estélyről távol maradt keresztény magyar közönségnek, hogy neki is legyen felfogása, véleménye, önállósága és maga döntse el, kit tart értéknek az erdélyi magyar irodalom szempontjából, kit tart olyannak, akinek pártolása föltétlen magyar kötelesség még zuhogó esőben is.

Igyekezünk higgadtan és tárgyilagosan megkérdeni, hogy az erdélyi magyar irodalomban adott-e olyan maradandót Osváth, mint Gulácsy Irén, Tabéry, Kádár Imre, Paál Árpád, Nyíró József, Szent-Imrey Kovács Jenő, Áprily Lajos, Berde Mária, Ligeti Ernő, Walter Gyula, Reményik Sándor, Tompa László, Győry Ernő és még egy sereg erdélyi magyar író? Nem. Az Osváth erőssége a szélemes csevegés, hol finoman, hol vastagon, sikerült és kevésbé sikerült viccekkel, Bély Izortól jól ismert szójáték recipe ügyes felhasználásával és a Nagy Endrétől ismert előadó technikával.

A hatás megvan: nevetés és taps.

Másik erőssége a kritika. A kritizáló ember mindig félelmetes, különösen ha saját lapja van hozzá, ahol írhat, amit akar, csíphet, marhat, gunyolhat, amennyit akar. Ezt a pompás mesterséget nem minden gyulaipáloskodás nélkül űzi Osváth Kálmán. A jóindulatot azonban talán ő sem kívánja, hogy érdemre írjuk.

Mentségéül írja a keresztény magyarságnak Tabéry, hogy nem ismerhette eléggé Osváthot, bár — szerinte — a reklámokból megismerhette volna. Ez tévedés: mert ismerte Osváthot a közönség egyfelől a múlt évben tartott konferansz-estélyéről és most azokból a cikkekéből, amiket kószolóul írt estélye előtt a helyilapokban. És itt volt a baj. Az Osváth cikkei nem sikerültek, gyengén szípkorkáztak, mint a vizes rakéta, a múlt évi estélynek pedig nem az volt az utóhíre, mintha egy ragyogó fenomenon döngtetne volna a hallhatatlanság egét a nagyváradi pódiumról.

De úgy látszik, azt sem tudat Tabéry Géza cikked megírásakor, hogy az estélyre most is, mint a múlt évben a zsidó intelligencia házaiba fiatal újságírók és Osváth barátai hordták szét a jegyeket eladásra. Sokan megváltották a jegyeiket, amint ez szokás, de nem mentek el. Sokan pedig, ha már fi-

AZ „APOLLO” MOZGOSZINHAZBAN

SZOMBAT
VASÁRNAP
HÉTFŐ

A NÉMA ÓRIÁS

2 rész 10 fejezetes
szoklandordráma

egyrészben
kerül bemutatóra.

Főszerepben: LUCIANO ALBERTINI

zettek, elmentek. De kérdés, vajon ha csak a nagy-szerűen beállított reklám hívogatott volna, ott lett volna-e a zsidóság is! A zsidó újságírók keresztény házakhoz nem vittek jegyet, ezt is koncedálni kell utólagosan, bár így talán lehetett volna keresztényeket is toborozni.

A zsidóság egy kis rétegének jelenléte sem jelentett egyebet, mint azt, hogy Osváth szórakoztató elem, de a magyar zsidóság kifinomult kritikája nem becsülte többre — hiába a reklám és minden más jóindulatu erőlködés — mint amennyit ér.

De igenis ott van a keresztény magyarság, ahol érdemes áldozni, elszegényedett tárcájának filléreit szívesen viszi oda, ahol értékes munkát lát a magyar irodalom érdekében. Nem rut sybarita váz ez a magyarság Tabéry Géza, hanem csak váz, váza annak, a mi volt. Tekints be a házak ablakán, mielőtt kritikát mondanál és felsorolhatod ujaidon, ahol nem a gond ül az asztalfőn,

Kérdezd meg azt a te gazdagnak hitt háztulajdonosodat s megmagyarázza, hogy a gyermekei nem laknak jól a házzal s ha azt is eladja az ingadozó papírválutáért, vajon miye marad utolsó ütköztetőnek, mikor már kitért a kenyérkeresetet kezéből az élet. A szőlő, a földbirtok: csak gond. A gyermek: sokszor, nagyon sokszor nagy fájdalom. Kérdezd meg a gyermekes apát, aki együtt kinlódik kis fiával esténként a román panzumon: van-e kedve Osváth-féle elmefutancsok sokszor sületlen vicceit hallgatni és saját fajtájának szidását, gyalázását, az általad említett halotti beszédet! Azok a jó magyar nevek valamikor egy gazdag osztály, vagy egy normális keretek között élő középosztály tagjai voltak. Hol van ma a mi középosztályunk: a koldusbotnál.

Gratulált dr Paál Árpád cikkéhez s hogy jól végig vágta ostoroddal ezen a rut sybarita vázon és elfelejtette Paál Árpád a nagy nekilendülésben, hogy ő is annak a vázzá omlott, saját hibáján kívül összeroppant középosztálynak, a történelmi következményektől agyonsújtott lelki keresztény magyar középosztálynak egyik nagyon is szenvedő tagja. Szépen hangzott volna ez a cikk a multban s lett volna ok is a megírására sok tekintetben, bár más összetételben: de ma, ne ostort használatok magyar újságírók, kiknek apostoli lélek és apostoli szív kell kormányozza lépteket, tollatokat, hanem tegyék kezüket a csüggedő fejekre, a családi gondtól terhelt apák vállaira és szemükbe nézve krisztusi szeretettel, szuggerraljatók beléjük a sursum corda varázsos ígését. Ciorogar püspök mondatainak szellemében írjatok, ha öt idézitek és a keserűséget, ami előtt néha a közállapotokon, ne tulajdonítsatok a bírtokától megfosztott, életpályájából kilendített iskolain síró, adó alatt nyögő keresztény magyarságnak, hanem keressétek az indító okokat.

Nyujtsatok neki szépet, mint Tessitori Nóra s ott lesz, hogy irodalmának gyöngyein feléledjen a lelke s megteljen újra szépségekkel. Elmult az idő, mikor belerugaszkodtak lehetett fenntartani a nemzeti, faji öntudatot. De a költészet napsugarát bocsássátok a beteg lelkekre, s az meggyógyítja azt. És nem jó szolgálatot tesz az, aki egyik nemzeti kisebbség felemelő dicséretével fájdalomt okoz a másoknak s felzavarja a harmóniát, mint a gyermek egyetlen kavics bedobásával hullámgömbökkel tör fel a mérföldes tó csendes tükörét.

De igazad van Tabéry Géza: Petőfi, Ady és a többi költő, író és Tessitori Nóra vonzó nevek, de kétséges, hogy Osváth Kálmán nevéért elmentél volna-e, ha történetesen nem mesterségbeli szenvedőtársad. De lásd, sokkal okosabbak és diplomátikusabbak zsidó újságíró társaink: ők nem kürtölik telesen a világot, hogy Tessitori Nóra estélyéről hiányzott a zsidóság. Ők nem használnak ostort fájukkal szemben, hanem elnézést és szeretetet. A sok okos dolog mellett tanuljuk el ezeket is tőlük: Gézám, hátha ezzel segíteni tudunk e „sybarita vázon”!

Perédy György.

Koncz János hangversenye

A hegedűsök között legközelebb áll hoz-zánk. Szívünkhez nőit s azért jelent mindig sikert s ő neve. Amilyen megnyerő egyéniség-bellel, olyan ritka kvalitásokkal rendelkezik játékbellel. Kifinomott stílusa, meleg, plasztikus játék, átérzett és épp ezért pillanatnyi-lag fordulatos interpretálása, mindentől meg-találja az utat, hogy megériést és élvezetet váltson ki belőle.

Beethoven szonátája egyszerű, nem volt. Ennek a ritkán hallott szonátának annyi leme-rellen szépségeit tárta fel, hogy szinte reveláció-szerűen hatott. A második betéte kiemelkedően értékes volt. Mozart legbájosabb, de legritkáb-ban hallott D dur hangversenye volt műsorá-nak második kiemelkedő száma. A napjaink-as, örökifjú Mozart egész rokonok lelkületé benne van. Jóllehet felvidítóló, szellemes, könnyed előadásában Debussy Beisuját kell még meg-említenem, az impresszionista muzsika eme optikai csodákba ringató plasztikus reme-kei. Koncz a szerző gondolatait játékaival szinte érzékeltette. Fájlatuk a Frank-szonáta elmara-dását. Nem rajta mullott. Magunkat becsültük le, mikor impresszionáltuk azzal, súlyos a vá-radiaknak a tervezeti műsor.

Fischer kísért finoman, biztos rationally. A szép összjátékért mindketten kivették részük-et a zajos elismerésből.

B.

Bratianu miniszterelnök látogatása Tenkén

Írunk a napokban Bratianu miniszter-eelnök tenkei látogatásáról, most tenkei tudósítónk az alábbiakat jelenti a miniszterelnök tenkei vizitjéről.

Réggel kilenc órakor autók lármája verte fel a község csendjét. A jelenleg Erdély leg-különbözőbb helyeit meglátogató Bratianu miniszterelnök és kíséretének autói álltak meg a városháza előtt. A miniszterelnök kíséretében voltak államtitkárjain kívül: Franasovici kisebbségi miniszter, Hodor Viktor prefektus, Michis, a vármegyei számvevőszék főnöke, Chirilla, vármegyei jegyző és dr Pop Szever tenkei főszolgabíró.

A miniszterelnököt a városházán Fildán Auréli főjegyző fogadta, ki előtt azon óhaját fejezte ki, hogy szeretné megismeretni a ve-zetése alatt álló hivatalt. Miután Hodor Viktor prefektus bemutatta a miniszterelnöknek a tisztviselői kart: Hasas Gábor, Köteles Gyula és Perger Károly segédjegyzőket és Zémann Sándor rendőrfelügyelőt, kezdetét vette a hivatalvizsgálat.

A miniszterelnök különös érdeklődéssel nézett meg mindent, különösen pedig azon dolgokat, melyek a régi királyságban nincse-nek bevezetve. Különösen érdekelt a község szervezése és a képviselőtestület működési köre iránt. Majd fogadta Teuca Vazul tanfelügyelőt és Pétery Bélát, az adóhivatal főnökét, kikől az iskolák és a közoktatás állapota, illetőleg az adók behajtása iránt érdeklődött.

A hivatalvizsgálat befejeztével, mely mintegy másfél órát vett igénybe, a miniszterelnök Fildán Auréli főjegyzőnek köszönetét és teljes elismerését nyilvánította a látottak felett — ismét autóba szállt, meglátogatta az iskolákat, templomokat, a csendőrlaktanyát, végül pedig a főszolgabírói hivatalát, hol is szintén a leg-nagyobb rendet találva, dr Papp Szever fő-szolgabírónak legteljesebb elismerését fe-jezte ki.

Fél tizenkettőkor a miniszterelnök autóba szállt és kíséretével együtt Ceica-ra távozott.

A miniszterelnök tenkei látogatása való-színűleg annak a következménye, hogy a multkorában dr Pop Szever tenkei főszolga-bíró és Fildán Auréli tenkei főjegyző közgaz-gatási törvénytervezetet dolgoztak ki, melyet a kolozsvári közgazgatási kongresszus annak

idején el is fogadott a a miniszterelnök valószínűleg annak a hatása alatt vála-ki éppen Tenkét vizsgálati helyének.

Nem üres reklám

Jól és olcsón vásárolhat Witrnelnél

Avram Iancu (Kossuth) uca 5.

Női és férfi szövetek, barchet, flanel, schilon, vásznak stb.

Olcsó karácsonyi vásár

Oroszlán védjegyű ingek és gallérok, és férfi harisnyák és mindennemű kö-árak. Nagy választék nyakkendőkben, és férfi bőrcizmák, boka és lábszá- dők, valamint rövidárukban.

Molnár Bwdul Reg. Ferdinand (v. Rákóczi ut) 9. sz.

LEICHNER SZÖRMEÁRUHÁZ

STR. CIOBOCARIU URI - UTCA 4 SZ. LEGUJABB MODELLE. OLCSÓ ÁRAK.

Karácsonyra!

Karácsonyfadíszek, játékok, porce-lánárak, nippes, ajándéktárgyak, zo-máncdények, üvegáruk, utazókora-k óriási választékban, feltűnően olcsó árban kaphatók

Farkas áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.

OLCSÓ CIPŐVÁSÁR

December hóban, rő-vid ideig raktári készleteket

10% engedménnyel árusítjuk

DERBY (v. Hungária) CIPŐGYÁR R.-T.

Flóktüzletel: Avram J. (Kossuth)-u. 5. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 7. szám.

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO!!
10% RENAISSANCE S. A. divatáruházában
engedményt ad az eddigi leszállított árakból

Kisebbségek lesznek az orthodox izraelita hitközség választásai

A országos orthodox kongresszus lezárása után a nagyváradai orthodox zsidókat legközelebb megartandó választásokról foglalkoztatják. Hosszabb beszélgetést tartunk Mittelmann Jakabbal, az orthodox izraelita hitközség jelenlegi vezetőjével, aki a következőket mondotta:

—A jövő választások lefolyása szoros függésben van a most lezajlott kongresszus eredményeivel. Megállapíthatom, hogy az ellenzék is teljes mértékben megelégedve az elért eredményekkel. A kongresszus a legnagyobb tiszteletet érzi Mittelmann Sámuellel, a kiváló főpappal, akit egyhangulag újból megválasztottunk elnöknek.

—Ullmann főrabbi békés záróbeszédének volt a kellő hatása és sikerült a kongresszuson felmerült nézeteltéréseket teljesen elsimítani. Ezért az egész zsidó hálás lehet neki és megállapíthatjuk, hogy a kongresszus végén megteremtődött a teljes béke nagy hatással lesz a jövőben megejtendő választásokra is, — bizonyosra vesszük, — a legközelebbi megválasztás jegyében folynak.

Az előző kapcsolatban írjuk meg, hogy az érdekes csoport lelkesedéssel készül a városi küzdelemre és a Metropol-teremben ma este 8 órakor nagygyűlést fog tartani.

Építési a város

az Artibus épületét

A város pénzügyi bizottságának tegnap délután dr. Popovici Miklós, országos főfelügyelő ismét felvetette az Artibus épületének ügyét.

A főfelügyelő véleménye az volt, hogy nem lehet építeni az épületet, amely — szerint — elégteleníti a város legszebb részén a bizottságban hosszú vita felelősségének során dr. Mangra Demeter, Barbu Romulus bankigazgató és Zeghy főmérnök ama vélemények adtak kifejezést, hogy kár a már megkezdett épületet lerombolni és az abba fektetett hatalmas értéket elveszíteni. A vállalatnak 1.600.000 forintot kell az épületben és azt most le kell vonni nem szabad.

A hozzászólás után dr. Popovici országos főfelügyelő indítványára úgy határozott a pénzügyi bizottság, hogy 500 ezer forintot adjon átvenni az épületet.

A tárgyalást kezdenek az Artibus épületében. A tárgyaló-bizottság tagjai: dr. Barbu és Russu bankigazgatók, a város főmérnök pedig Köszeghy főmérnök, a főügyész és Tatu gazdasági tanácsadó. Kérte Kémény Béla mérnököt is.

LISABETA

Fényképezési műterem,
amelyik a legmodernebb fényképezési technikával
Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6.

Macdonald szabad kezet kapott a munkáspárttól

London, december 14. Veradni a munkáspárt mai ülésén bizalmát fejezte ki Macdonald mellett és túlnyomó szótöbbséggel elvetette a kormány politikáját. A munkáspárt felszólítja a kormányt, hogy ha január 8-ig nem szándékozik pártok elé állni, úgy tegyen legalább nyilatkozatot. Politikai körökben ezt tekintik a választások óta az első lövésnek, mely a kormány ellen szól.

A szakszervezeti tanács egyhangú bizalmat szavazott Macdonaldnak. Macdonald szabad kezet kapott a munkáspárt politikájának irányítására és esetleges kormányalakításra. Kimondották, hogy rábízák annak az eldöntését is, hogy együtt működjenek a liberálisokkal vagy a munkáspárt egyedül vállalja a kormányzást.

Rendet teremt a bukaresti egyetem tanácsa

Katonaság a jasszi egyetemen

Bukarestből jelenti a Rador: Az egyetem tanácsa tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy kihallgatásra idézi meg az orvostanhallgatók egyesületének elnökét, akinek az utóbbi zavargások rendezése körül fontos szerepe van. A tanács felhatalmazta a rektort, hogy az egyetem belső rendjében karhatalmat vegyen igénybe a rend megővése céljából. Felkéri a tanács a kormányt, hogy minden eszközzel akadályozza meg a diákok utcai tüntetését. Elhatározták továbbá, hogy az utcai tüntetéseken résztvevő diákokat kizárják az egyetemről. A tegnapi előadásokon már megjelent a csendőrség és a kormány intenciói szerint mindaddig az egyetem épületében marad, míg a rend teljesen helyre nem áll.

Jassyból jelentik, hogy az egyetemi tanteremek ajtajában katonaság táborozik. A tanárok kijelentették, hogy katonaság felügyelete mellett nem tartanak előadást, mire a karhatalom elvonult.

Az országos kard- és törvívóverseny résztvevői Nagyváradon

Ma vívják az elődöntő mérkőzéseket.

Az országos kard- és törvívóverseny résztvevői tegnap Nagyváradra érkeztek. A bukaresti, szebeni és kolozsvári vívókat a kerületi Sport Szövetség nevében dr. Zigre Miklós elnök és Vasca főtitkár fogadták az állomáson.

A versenyek elődöntő mérkőzéseit ma vívják meg Orbán vivómester Rimanóczy-utcai vívótermében.

A döntőmérkőzéseket holnap, vasárnap délelőtt tartják meg a Katholikus Körben délelőtt fél 10 órai kezdettel. Délután fél 6 órakor veszi kezdetét a gyönyörűnek ígérkező vívóakadémia, amelyen az ország legelső mestervívói, a verseny győztesei és a jury tagjai fogják bemutatni a vívás művészetét.

Egész napra érvényes jegyek ára 50 lei, csak délelőttre vagy csak délutánra 30 lei. A rendező N. S. E. tagjai és diákok a helyárák felét fizetik. Jegyek a Hegedüs

Hirlapirodában, Orbán Sándor vivómester vívótermében, Oláry Gusztáv üzletében (Str. Regele Ferdinand) és a pénztárnál válthatók.

EDONSA GON

Ma, szombaton

GYERMEKBARÁT

műsoros filmestenestélye

Kezdeté este fél 7 órakor.

Tanc reggelig — Belépődíj 20 lei.

* A román-orosz tárgyalások és Franciaország. Bukarestből jelenti a Rador: Az Universul párisi jelentése szerint Franciaország élénk figyelemmel kíséri a román-orosz gazdasági tárgyalásokat. Franciaországot örömmel töltene el az is, ha Oroszország elismerné Besszarabiának Romániához való csatlakozását. Ha a tárgyalások politikai kérdésekre is megkezdődnek, úgy Franciaország ismertetni fogja a Románia előtt a francia álláspontot.

* Az Izraelita Nőegylet vasárnapi teadélutánja. Vasárnap délután a Kereskedelmi Csarnok nagytermében pompás teadélután rendez az izraelita nőegylet. A teadélután, mely hat órakor kezdődik, egyike lesz az idei szezon legsikerültebb mulatságainak.

* Tizenhárom indiánfőnök Párisban. Párisból jelentik: Tizenhárom északamerikai indiánfőnök érkezett Párisba, akik a népszövetségi tanácsnál törzsük függetlenségének elismerését kérik.

* Az orthodoxok népgyűlése. A nagyváradai orth. izraelita hitközség ma este a tanácstermében általános népgyűlést tart, amelyen pártállásra való tekintet nélkül úgy az Aguda, mint a Mizrahi, valamint a semleges csoport hívei teljes számban fognak megjelenni. Igen heves küzdelemre van kilátás a közeledő elnökválasztás miatt, mert valamennyi párt legjobb szónokait fogja megszólaltatni.

* Véget ért az osztrák postai sztrájk. Az ausztriai postások és táviráskok sztrájkja, mint Bécsből jelentik, tegnap véget ért.

* Gyilkolt, mert nem volt születésnapra pénze. A budapesti törvényszék most tárgyalja Wittenberg László 21 éves műhimző és öccse, a husz éves Ernő büntetőügyét, akik márciusban meggyilkolták Valkányi-Farkas Vilmos 60 éves trafikost. Wittenberger László azzal védekezik, hogy öccse hipnotizálta és így gyilkolt. Wittenberger Ernő vallomása szerint azért vete medett bűnre, mert nem volt pénze születésnapjára.

* KERTESZ Str. Rimanóczy-utcai szövet, posztó, selyem és vászonüzlete utólrétegzhető olcsó áráival. A cég kizárólag elsőrendű, megbízható árukat hoz forgalomba.

"Dorian" Filmszínház

A szerelem tragédiája I. rész

Rendezte: Joe May. Főszerepben: Mia May, Emil Jannings. — Dorinn film.

* **20-án sorsolják ki a hat pompás perzsaszőnyeget**, melyekre 20—50—100 leírón lehet sorsjegyet vásárolni. A közönség érdeklődése eddig is felért azzal a pompás alkalommal, melyet a szőnyegsorsjáték nyújt a valószínű, hogy egyetlen urilakás tulajdonosa se marad el a sorsjátéktól. Sorsjegyek Szász Anna Ferdinánd (Rákóczi) ut 30 és a Hegedüs Hirlapredában.

* **Leégett vasuti raktár.** Bukarestből jelenti a Rador: Tegnap este hét óra tájban az Obor teherpályaudvar raktára kiégett. A főváros egész tűzörségének csak megfeszített munkával sikerült a tűz terjedését megakadályozni. A raktár teljesen leégett. A kár meghaladja az 5 milliót, amelynek egyrésze biztosítás révén megtérül.

* **Értesítés.** Tájékoztatás végett közöljük, hogy végrehajtó bizottságunk kebeléből és önként jelentkező tagjaink sorából kijelöltük az újonnan alkotott lakásrekviráló bizottságba megbízottainkat, akik szövetségünket a helyszínen eljáró összeíró bizottságok vizsgálatánál, valamint a központi bizottságban képviselni fogják. Felkérjük tagjainkat, hogy a helyszínen megjelenő képviselőinket nehéz megbízatásukban saját érdekükben támogassák. A netaláni sérelmes rekvirálások elleni panaszok vázrajzzal felszerelve titkári hivatalunkban (Str. Avram Iancu No. 15.) mutatandók be, ahol tagjaink a további felvilágosításokat megkaphatják. A Háztulajdonosok Szövetsége képviseletében: Dr. Lazar Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

* **Felhívás.** Az Izraelita Nőegylet elnöksége felkéri azokat a hölgyeket, akik a vasárnapi teadélután büfféjéhez hozzájárulnak, hogy adományukat vasárnap délután 10 órától a Kereskedelmi Csarnokba küldeni sziveskedjenek.

* **Egy váradi utazó ügye.** A napokban megírtuk, hogy H. M. utazó ellen sikkasztás miatt folyik az eljárás. Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk, hogy a közlemény részben téves beállítású volt, egyébként a följelentést visszavonták H. M. ellen.

* **Értesítés.** Tekintettel a közeli hitközségi választásokra, tisztelettel kérjük a hitközség minden tagját, pártállásra való tekintet nélkül, hogy a f. hó 15-én, ma, szombaton este 8 órakor az orth. izr. hitközség tanácstermében tartandó értekezleten okvetlen megjelenni sziveskedjék. (mert igen fontos a hitközség mikénti vezetése), amely értekezlet célja az arra érdemes képviselő testületi tagok megválasztásának ismertetése, illetve megbeszélése. Tisztelettel: A hitközségi párt előkészítő bizottsága.

* **BLUM harisnyái a LEGJOBBAK!**

* **Stingli-zongora, börgarnitúra, téli háló, ebédlő álló órával, persa és gyári szőnyegek, hencsertakarak.** Wertheim-kasszák, minden elfogadható árban Beck és Benjáminál Str. Gogalniceanu (Várady Zsigmond-u.) 11. sz. Telefon 1703.

* **Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szenszki Miklósnál, Sas-pasage.**

* **Diszített bőrkalap 150 lei a „Ritában.”**

* **Kedvező alkalom olcsó öltözködés-re!** Mint minden évben, ez idén is nagy meglepetést kelt Székely Avram Jancu (Kossuth) utca 5. sz. alatti posztóáruház nagy karácsonyi vására. Különös tekintettel a nagy pénzhányra, e hó 25-ig kabát és öltönyszövet raktári készletét 10 százalékos engedménnyel árusítja. Hogy az nem üres reklám, minden egyes vevő meggyőződhet róla, hogy az előírt szigorúan szabott árakból részesül fenti kedvezményben.

* „RITA” kalapjai a legszebbek, Teleki-utca 24.

* **Iványi József Jenő iparművész üzleti órái hétköznapokon d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6 óráig Parcul Traján 12. (Széchenyi-tér); hétköznapokon d. u. 1—3 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—12 óráig Str. Pasteur 47. I. em. (Kórház-u.)**

* **A legújabb bar-nóták:** Oh Mariana, Ein bischen langsam, Java, Budha, Carolina, Csikágó, Criolita, Violatera, Zsiglettó, Morfium és még sok újdonság. Kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* **Mint értesültünk, a Körösparti áruház tulajdonosának egy nagy tömeg árut sikerült alkalmi uton megvásárolni.** Ezen árutömeg a közeli napokban érkezik raktára s eredeti gyári árakon lesz elárúsítva. A mai súlyos pénzvisszonyok mellett mindenkinek saját érdeke, hogy karácsonyi szükségletét, különösen menzasszonyi keblengyékhez való vászonárut a cég ezen feltűnően olcsó áruiból szerezze be.

* **Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére.** Koprol az ideális és jóízű csokoládé hasajtó erre a legalkalmasabb.

* **Legszolidabb napiáron! készítek és javítok minden fémipari munkát. Manometer! mérlegsúlyokat és mindennemű mérő műszert hitelesen javítok. Telefon-felszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Új manometer raktáron. Rajz Andor elektro és precízió mechanikus. Str. Cosbuc (Szalárdi-u.) 9. szám, (Rosenzweig-palota.)**

Vigadó-mozgósínház

Szombat Vasárnap
közkivásra

Jön a rozson át

A főszerepben:

Lóth Ilia

Dorian-film.

Az előadás kezdete 4, 6, 8 és egynegyed 10 órakor. A 4 órás előadás mindkét napon mérsékelt helyáru.

Ma érkezik meg!

Ma érkezik meg!

a körösparti áruház

alkalmi árutömeg küldeménye

Ne kinóztassa magát rheuma, köszvény, csúsz vagy más hűléses fájdalom által, hanem vegyen **Kastanini — Vadgesztenye kivonatot** mely szer néhány szori bedörzsolés után a legmáskasabb fájdalmat is megszünteti.

Egy üveg ára használati utasítással 20 L.

Főraktár: Dr. Biró gyógyszerháza

valamint kapható csaknem minden nagyobb vidéki gyógyszerházaiban is. — Cluj—Kolozsvár.

Uri szabó

üzlettem megnyitottam. Angolszövetek raktáron. Szolid árak!

SEIDLER

Körösparti, Rimnănești szőlő mellett

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat d. u.: Hazajáró lélek, olcsó helyáru.
Szombat este: Troubadour, operarepriz, olcsó helyáru.

Vasárnap d. u.: Szép asszony kocsisa, olcsó helyáru.

Vasárnap este: Tangókirálynő, operet, negyedszer bérleten kívül.

Hétfő: Troubadour, operarepriz A) bérleten kívül.

— **Manolescu társulatának vendégjátékot a színházban.** December 28-án, pénteken este a Manolescu társulata. A nagyszerű társulat felé nagy érdeklődéssel néz a nagy román publikum. A bukaresti társulat „Moartea Civila” (Polgárhálál) című darabot adja elő.

— **Szombati előadások.** Ma két előadás a színházban, délután olcsó helyáruval először a Hazajáró lélek, e nagyszerű hármasszínű a drámai együttes kiválóival, majd Verdi örökszép zenéjű operája, a Troubadour lesz az első előadása az idei szezonban. A főszerepeit Baksay, Gavora, Tihanyi, Felek, Békési éneklék, a rendezés munkáját Hetényi vezeti, a zenekart Váradi karnagy vezeti.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután olcsó helyáruval az idei szezon egyik legnagyszerű tancos operettje, a Szép asszony kocsisa lesz a színház műsorán bérleten kívül, melynek főszerepeit Pintér, Biczó, Borovszky, Békési, Misoga és Madas játssza. Lehar nagyszerű tancos operettje, a Tangó lesz a színház műsorán bérleten kívül, melynek főszerepeit Biczó, Zilahy, Borovszky, Békési, Madas és Vigh fogják játszani.

— **A Lubinszky-együttes fellépése.** Péntek este B) bérletben lépnek fel a kiváló ma már Lubinszky-gyermekek nagyszerű műsorát péntek este előadás, melyen négy darabban fogadják a kicsinyek, mérsékelt helyáruval lesz megtartva. A péntek esti és a szombat esti előadásokra már ma reggel a pénztár a jegyeket.

— **A Glória előadása a Kath. Körben.** Hét szerda estélyén színpad kerület Szomorogot a színház a Kath. Körben fogja bemutatni a szerdán este a színházban román előadás. A Glória főszerepeit Jósika, Benes, Tóth, Madas, Földes, Sör, Gálfi, Kertész Mancsi és fogják játszani. A szerda esti Glória előadás jegyeket a színház pénztáránál lehet elővásárolni, előadás napján pedig este fél 6 órakor a Kath. Kör pénztáránál válthatók meg a jegyek.

MOZI

— **Az Apolló-moziban** ma, szombat a Néma óriás monumentális 2 felvonásos kalandordráma kerül a színpadra. A grandiózus kalandorfilmet az Apolló mozi egyrészben mutatja be. Ma, szombat az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órás előadás mérsékelt árakkal.

— **„A szerelem tragédiája”** a Dorian-filmszínház. A legújabb Dorian-színház történelmi bemutatója valószínűleg volt. A téma érdekessége, az szereplőliáns játéka, a pazar dekoráció és a nően megvilágított, tiszta képek egész elragadtatták a közönséget. Az az vélemény alakult ki, hogy „A szerelem tragédiája” mellé az összes eddigi filmek közül csak a „Hindu siremlék” határozható. A darab főszereplői, Mia Ma Emil Jannings tényleg felülmúlják az eddigi alakításukat. „A szerelem tragédiája” első része még keddig látható a Dorian-filmszínházban. Az előadások h

Ingyen

vagy rendkívüli árengedmény-nem, de olcsóbban

Vásárolhat

mint bárhol, csakis első-rangu uri divatickeket

Splendid-nél

Avram J. (Kossuth-u. 16.) hol a leg-alkalmasabb ajándéktárgyak

Karácsony

dus választékban kapható

1922 december 15.

57 és 9 órakor, szombaton és vasár-
35, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órá-
s mindkét napon mérsékelt helyáru.

„Jön a rozson át” — Vigadó mozgó-
színház. A néhány héttel ezelőtt nagy si-
rellett bemutatott „Jön a rozson át”
műfilm közkívánatra ma ismét bemuta-
tatásul a Vigadó mozgószínházban. A
Dorian-film, melynek főszerepeit
Latahárp Árpád alakítja, szom-
baton és vasárnap látható a fél 4, fél 6, fél
8 és 10 órák előadásokon. A fél 4
előadás mérsékelt helyáru.

Karácsonyi ajándék

Állami iratok, béke
választékban

Mégyesi és László
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 2.
Bőr no-
teszek iro-
daifelszerelések
nagy választékban
Levélpapírok
Névjegyek azonnal készülnek

Aljnomabb új

Delavare 6or

kímérését ismét megkezdtem,
literenként 16 lei.

GOLDFÉDER JÓZSEF
Regina Maria — (volt Bémer-tér)

Tőzsdei jelentések

Zürich, december 14. Nyitás: Berlin
185, Newyork 573, London 2508 fél.
Prága 1677 fél, Bukarest —,
0.008072.

Bukarest, december 14. Zárlat.
Páris 1043, London 860, Newyork
Róma 864, Zürich 34, Bécs 28. Prága
Budapest 105.

Valuták: Font 870—880, frank 1080—
1090, svájci 36—37, lira 880—900, dinár 220
—230, dollár 198—200, osztrák 28—29, ma-
gár 65—75, szokol 550—560.

Zürich, december 14. Zárlat: Ama-
rdam 219, Berlin 135, Newyork 573 há-
m, London 2508, Páris 3055, Milanó —,
Prága 1677 fél, Budapest 0.0302 fél, Bel-
grad 650, Bukarest 295, Bécs 0.0080 három-
szoros.

Budapest, december 24. A pénteki
pénzpiac zárlatai: Angol-Magy. 88,
Magy. H. 565, Leszám. 95,
Gasz. 40 fél, Osztr. H. 162, Salgó 585,
Róma 99, Közuti 35, Déliv. 93 fél, Államv.
Bosny. Ag. 46, Földhitelb. 268, Hermes
Ingatlanb. 280, Forgalmib. 42, Keresk.
H22, Mercur 23, Keresk. b. 1153, Belv. tak.
Egy. Bpest főv. 208, Magv. Ált. Tak.
Pesti Hazai Első 3925, Borsod-Misk.
Concordia 76, Első bp. gőz 186, Gizella
Hungária gőzm. 89, Viktória 185, Beo-
gni 1075, Borsodi szén 128, Szászvári 340,
Bóhó 730, Drasche 320, Magy. Asph. 2700,
Kilaki 265, Urikányi 775, Globus 56, Ko-
rg 45, Csáky 25 fél, Fegyver 1420, Ganz-
anub. 4600, Ganz-Vill. 2180, Györffy-

Wolff 132, Hoffher 188, Láng 150, Lipták
19, Rössemann 50, Schlick 97, Schuller 35,
Teudloff 103, Wörner 21, Osztr. légsz. 740,
Baróti szesz 12750, Boni 76, Danica 105,
Égisz 48, Izzó 730, Papiripar 41, Flóra 178,
Goldberger 93, Hungária műtr. 198, Karton
92, Klein és fia 88, Cukoripar 2900, Lámpa
220, Österm. 218, Ruggyanta 140, Vauti f.
190, Mezőg. ipar 547, Oceán 36, Olajipar
67, Phöbus 43, Villányi p. 61, Zagyva-pálf.
50, Ált. fp. (Mercur) 11, Guttman 652,
Lignum-Tröst 105, Malomsoky 13, Neu-
schloss-Lichtig 11 fél, Uj Ofa 513, Rézbá-
nyai 115, Szlavona 73, Union d. Usines
1950, Zabolai 127, Zenta és rosk. 175, Adria
475, Atlantica 48 fél, Levante 950 Trust
102 ezer korona.

NYILVÉLTÉK

Uridivat üzletm kiadását január hó
15-éig befejezem és ezért a még raktáron
levő cikkeket NAGYON OLCSON eladom,
esetleg egy tételben is. Raktáron van még
keztű, Habig- és Pless-kalap, ing, gallér,
kézselő, esőköpeny, nyakkendő, esernyő, sapka.

III. Erdős Albert,
Str. Reg. Ferd. 7.

A SZERENCSE

Irta: Zombory Jenő

Most már apa sem olyan rosszkedvű,
sőt várakozáson felül kedves és vidám.

— Ne higgye gyermekem, hogy rossz
apa vagyok. A választásával meg vagyok
elégedve s ha mégis ellenkeztem, ez in-
kább a családi hagyományokért történt.
Eddig az Anthali uralkodó nagyherceg le-
ányait csak koronás uralkodók nyerték
hitvesül, de ugylátszik, a koronák kimen-
tek a divatból. Egy vigaszom mégis van.
Tudniillik, hogy maga gyermekem mégis
az első lesz az asszonyok között, hiszen
valóságos fejedelemnő lesz, habár koroná-
zatlanul is. Megnyugszom a sors akaratába
azzal, hogy minden várakozáson felül jól
sikerült. Rosszabbul is történhetett volna.
A világ irigykedni fog s talán rossz tréfá-
kat is faragnak, de ez rólunk lepereg. Én
szeretni fogom jövődöbelijét, mint gyer-
mekemet és ezt azzal is bebizonyítom,
hogy gyakori vendégük leszek.

— Kérlek apa, volna-e az ellen kifogá-
sod, hogy később Henriket magunkhoz
hívjuk Amerikába. Hátha valamelyes mil-
liárdos leány megtetszik neki.

— Nem igen hiszem, hogy erre szük-
ség legyen, mert hiszen most már anyagi
helyzetünk megjavult, ám ha a sors így
rendeli, abba is belenyugszom. Már ugyis
benne vagyunk a morgantikus házassá-
gokba. Így is jól van. Legyen ön nagyon
boldog, akkor én is az leszek.

Hálásan csókoltam kezét apának.
Csak most látom, hogy igazán jó ember,
leszámítva egy kis gögöt, amelyen nem is
lehet rossz néven venni tőle.

Az estét nagyon kellemesen töltöttük
el. Mindenki el van ragadtatva György-
től. Apa különösen kedves volt vele
szembe.

Ugy határoztuk, hogy öt nap múlva
fényes estély keretében bemutatjuk Györ-

gyöt a társaságnak is. Két hét múlva pe-
dig megtartjuk az eljegyzést. Azért nem
mindjárt, hogy időt adjunk a világnak,
hogy megszokja a gondolatot.
(Folyt. köv.)

Convocare

Subcomnatul Consiliu de administrație
al firmei Daniel Berger Fabrica de Spirt și
Drojde S. A. invită pe on. acționarii ai
societății, să ia parte la adunarea generală
extra-ordinară, care va avea loc în ziua de
26 Decembrie a. c. ora 4 p. m. pe Str. Rî-
mănoșty No. 3 (parter).

Singurul obiect al adunării generale
extraordinare este modificarea statutelor.

Consiliul de Administrație

La adunarea generală numai acei acțio-
nari vor avea vot, cari depun acțiunile lor
împreună cu capsoanele încă ne cadente cel
puțin cu 5 zile înaintea adunării generale
la casa societății pe Str. Tranșilului No. 5.
(Art. 16. din statute.)

Tűzifa

elsőrendű bükk, cser, tölgy és gyer-
tyán, bármilyen mennyiségben kapható
termelői árban

házhöz szállítva

FARAGÓ és MAJOR telerelő cégnél

Tűzifatelep (Str. Sorompó-u. 5) 11—36.
Telefon: Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács
György-utca 4) 12—98.

Eladó

porcellán edények, függönyök, szőr-
mek, fehér- és asztalneműek, képek,
persaszőnyegek, női írőasztal. Bi-
zományba elfogadok bármilyen el-
adásra alkalmas tárgyakat.

Kelepecz Dezső,

ált. keresk. irodája Calvin-utca 6.

Játékkirásítás versenyárban

Ardos játékipar termékeiből

Láng, Benkő Fő-utcai, Babusa Sas-
passagi, özv. Bodáné Avram Jancu
(Kossuth) utcai könyvkereskedésekben
és özv. Löwingerné bazárjában, Str.
Nico'ae Jorga (Zöldfa-utcában).

Olcsóbb lett az izzólámpa

Kapható STERN „VILLAMOS” Strada
Vlahuta (Szt. János-u.) 20. Vállal minden
vilamossághoz tartozó munkákat. Olcsó
raktár villamos felszerelési cikkekben.
Éjjel 10 óráig ügyeletet szerez. Telefon 556. sz.

Nagy karácsonyi vásár mélyen leszállított árakkal

Kaas Lipót
Oradea Mare (Nagyvárad)

Linóleum

gyári raktárában
Bulevard Regele Ferdinand 5.

Óriási raktár

szőnyegekben hencser takarók, ágy- és asztalterítőkben.
Linóleum és viaszos vásznakban,
játékáru is dus választékban érkezett

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szöveg 4000 lei

„INDUSTRIA“

ipari és kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Raktárban tartunk saját gyártmányú orvosi, vegyi, ipari, raktárnoki, fűszeres, pincér, borbély, kentes és gépész kabátokat, szőrt, kaszántisztító és kék munkásruhákat elsőrangú anyag és kivitelben. — Gyárak, bányák, nagyüzemek figyelmébe ajánljuk magunkat és kíváncsra árajánlattal szolgálunk

Levelezés

Csendes. — Einzamer Wiener S. P. — „Jó barát“, „Tökebiztosítva“ jelígre levél van a kiadóba, kérjék átvenni. 836

Házasság

Középkorú özvegy, magános, nyugdíjas tisztviselő vagyok, 80.000 Lei tőkepenzsem van. Házasságra lépnek középkorú, gyermektelen, üzlettel bíró nővel, iparosnővel vagy házvezetőnővel. Célom a leendő nőm szakképzettségéhez mérten, bárhol bizonyos üzletet nyitni, vagy ipart folytatni. Cim Monduk Béla, Erzsébetváros. 822

Oktatás

Amerikai Berlitz módszerrel gyorsan, sikeresen tanít angolul. Cim Hegedűs Hirlapirodában, 835H

LAKÁS

Butorozot szobát keres a város belterületén fiatal házaspár. Választ a kiadóhivatalba „Csendes“ jelígre kérek. 814

Egyszobás, konyhás lakások berendezéssel azonnal átadók. — Butorozott szobákat tudok, keresek. Központon irodahelyiségeket, átadó lakrészeket. Balázsné, Str. N. Iorga, (Zöldfa u.) 21. — Telefon 8-15. 823

Alkalmazás

Mindenek főzőnő ezen felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 785

Munkások, tanulóknak felvétetike Boritégyárban Mészáros-utca

Féhernemű varrónő fűhérmű varrást vállal házaknál is olcsón. Cim Rotterné, Strada Cogalniceanu (Várad Zsigmond-utca) 15. 795

Román-magyar perfect fordítót keresünk délután 3-6-ig való állandó foglalkozásra. Magyar és román nyelvű írásos ajánlatokat december 20-ikáig kérünk, Dorian Film r.-t. Nagyvárad, Sas-palota I. em. 817

Köztisztviselő, perfect német levelező, román és magyar gépiró, délutánra állást vállal. Cim a kiadóban. 809

Keresek 3 nagyobb gyermek mellé intelligens német nevelőnőt, román tudással vagy zsidó kiaszszony előnyben. Cim a kiadóban. 821

Házikasszony, ki jól főz, felvétetik. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 826H

14-15 éves fiú újságírósnak rendes kereséssel felvétetik. Jelentkezni a Hegedűs Hirlapirodában. 834

Szépen himző nő keresek, Cim a kiadóban 818

Irodista nő, ki németül beszél, gépen ír, állást keres, esetleg ügyvédi irodába. Cimeket a kiadóba kér. 820

Ügyes mindenek gvermektelen családhoz felvétetik Havasné Str. Micu Klein (Szabadság-utca) 8. 827H

Tisztességes, jól főző mindenek szakácsnő, csak is jó bizonyítványokkal rendelkező felvétetik Jelentkeznek Komlós Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 11. szám alatt. 798

Adás-vétel

Eladó Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 12 számú háztelék, 30 méter hosszú, 387 négyzetözl. Weisz Gizi, Str. Tipografiei — Nyomda-u. 4. 17

Sanitas (szoba gőzfűtő) teljesen jó olcsón eladó. Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 535H

A nagyalomás közelében eladó egy palával fedett magánház, mely áll 3 szoba, fürdőszoba, előszoba, nyári és téli konyha, sütő kemence konyha, baromfi udvar, nyílt ól, disznóól, gyümölcsöskert beültetett szőlővel, pince és virágos kert. Cim a kiadóba. 686

Használt prémgalléros fekete női átmeneti kabát, leányruhák (12-13 éves. cipők, alig használt 37-es spangis lakcipő olcsón eladók. Str. Cuza Voda (Szacsvay-utca) 19.

Egy persianer rövid női bunda és egy nagy férfi szörme, belésses auto bunda eladó Rákóczi-ut 30 jobbra. 331H

Eladó 2 lakásos ház, szoba, konyhával átadható 90.000-ért Értekezni Tománénál, Strada Sft Ladislau (Körös-utca) 21 3-tól 6-ig. 832

Szesz- és ecetgyár Erdélyben eladó. — Egyemeletes ház nagyon jó feltételek mellett eladó. — Üzletház keresetlik. Humanitas, Strada Alexandri No. 11. 829

Eladó sürgősen, azonnal beköltöztethető 2 szoba, előszoba, konyha, istálló, nagy kert, ház 140 ezer lei. Értekezni Tománénál Nilgésztelepen, d u 36 ig Strada Sft. Ladislau (Körös-utca) 21. 880

Eladó perzsa ebédlőszőnyeg, perzsa és szmirna átvettők igen olcsón, autós bundák, sziliszkin rövid kabát, férfi városi bunda, 2 ablakra nordis függöny, indiai ezüst sál, képek, 3 méter sűrű gyapjú szővel, 5 méter fekete tefi. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30 jobbra Szász. 833

Eladó kispiac közelében szép ház 800.000-ért, Értekezni Tománénál 3 tól 6-ig Strada Sft. Ladislau (Körös-utca) 21. 831

Bizományba elfogadok bármilyen fehérneműt, — porcelánokat, szőnyegeket és képeket. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra Szász 64

Bussola-műszer acélezer leg eladó. Megtekinthető Str. Ciorogariu (Ud-utca) 4. az. 797H

Tománé ügyvédségi irodája 3-6 ig Sft Ladislau (Körös u) 21, d. e Nilgésztelep Földek. házak, szőlők 60.000-2 millió leig eladók 803

Eladó ház, Kolozsváron, az állomás mellett beköltöztethető 3 szobás lakással, 400 ezer Lei. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 16

Ház eladó Váradszőlőson beköltöztethető lakással, mindenféle mellékkel, sseggel Érdeklődni Papp Tivadar-nál. 764

Eladók gyönyörű szép fehér himzett stórok és dupla ágyterítők. Bul. Reg Ferd. (Rákóczi-ut) 30 Szász 248H

Eladó Nagyszalontán Aradi-ut 1 számú ház forgalmas helyen üzlet, italméréssel és elfoglalt lakással öregség miatt üzlet lglépéssel is átvethető külön, Értekezni ugyanott 799

Eladó egyemeletes modern bérház, legjobb helyen, üzletekkel, óriási telken sok szép épülettel. Az egész ára 675.000 Lei, vételéhez egyelőre kettő, százezer Lei szükséges. Kortmáros László, Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 813

Házak eladók. Házaladással megbízásokat vállalunk. — Kölcsonket megszerezünk. Magánpenzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi Rtg. Parcul Traian 12. — Értesítés délután. 5

24 % kamatra keresünk magánpenzt teljes fedezettel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. Értesítés délután. 4

Gyermekkocsi rü fehér, acélrugó, Piata Schlauch 6.

Allig használt angol nyók, téli kabátok, tők, Silskin bőséges eladó ifj. Erdősi Bulev. Reg. Ferdinand 125H

Különlélek

Ka: ácsnyra a le legdiszesebb ajándék szép fénykép, mely rendelhető ZENKER dor fényképszertt mében bármily nevben és szép kivitel méretekkel áron. Str. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. szám.

Pilissé és gouvérné Str. Alexandri (Telefon) 22. szám alatt készí

Bluzok, ruhák horgat vállalom. Fodor. Str. tucitorilor (Kertész 19. 84

Pénz és holyszűke m raktárban levő zongorák, ebédő, háló, urisz, Wertheim-kassza, zsa szőnyeg, g szőnyegek és henc takarók minden e gadható árban elad

Beck és Benjamin Strada Cogalniceanu (Várad Zs.-u.) 11. TELEFON 17-03.

Remélem tudja már, hogy leggyorsabban intézi el utlevél ügyeit és vizumát

Kolozsváron, Brasóban és Bukarestben DEUTSCH és FIA fatáirodaja Palace (v. Panonia) kávéház.

Bámulatos olcsó Karácsonyi vásárt rendez

Horst ékszerész Reg. Ferdinand No. 9 Özv. Petriné látszerész Üzlethelyiségében. Brillánsok, arany ezüst ékszereket, nikel, acél arany órákat bámulatos olcsó árért. Tessék a kiakatban az árakat megfigyelni.

Magas árban veszok

brilláns, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, tőredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaelást, arany és más hamis fogakat

Fround Benjamina

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11 szám. Széchenyi-szálló épület Értér atrain áron taphat

Karácsonyra

vásároljon valódi és régi porcelánt poharat, híres festményeket. Valódi altwieni és meissen servicek, csészék, bonbonlierek, korabeli porcellánfigurák és kvalitásos régiségek nagy választékban a

„Helikon“

régiség kereskedésben. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 1

Régiségeket a legmagasabb áron vásárolok.

Első Román reszelőgyár r.-t. Sibiu — Nagyszeben Telefon 260. Sürgőnycim „Limes“

Mindennemű reszelők

I-a tégelyöntésű acélból. Használt reszelők újravágása Győződjön meg egy próbarendeléssel reszelőink kiváló minőségéről.

Csak elsőrangú, a legjobb tégelyöntésű acélból készült reszelőkön található fentlédjegy.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.